

שחר גינוסר

אנשי הרוח נגד הפרויקט בסילואן

תחקיר "ידיעות אחרונות" חשף כי פרויקט "היכל התנ"ך" שקידם היזם עמוס רולניק, הועתק - מאחורי גבם של שורת אנשי רוח שגויסו למיזם - למזרח ירושלים. בתגובה שיגור השבוע דויד גרוסמן וסמי מיכאל, ירון לונדון ואחרים מכתב מחאה לראש הממשלה: "היכל התנ"ך בסילואן תהווה פגיעה קשה בסיכויים לפתרון מדיני עתידי בירושלים"

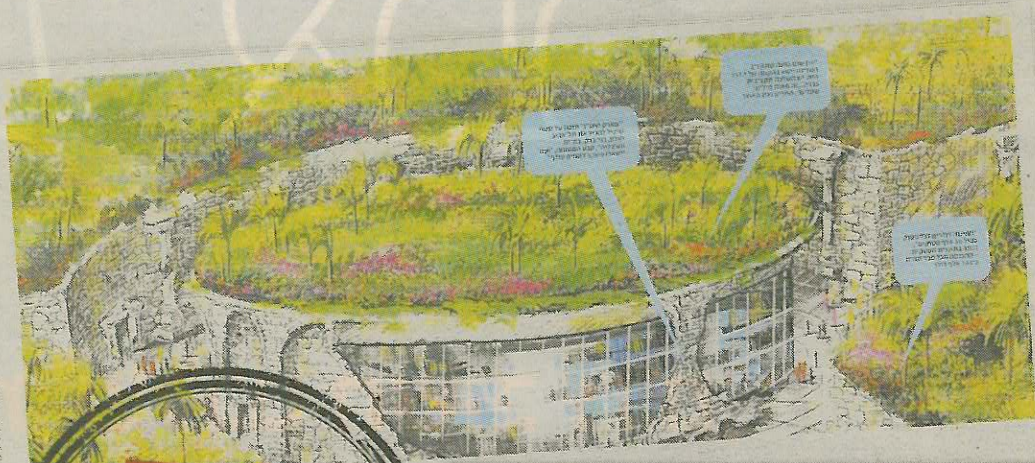
פרשת "היכל התנ"ך" מסתבכת: שורה של אנשי ציבור, ובראשם הסופרים דויד גרוסמן וסמי מיכאל, פנו השבוע במכתב רשמי לראש הממשלה בנימין נתניהו והביעו את התנגדותם הנחרצת להקמתו של המיזם המתוכנן בכפר סילואן. פנייתם באה בעקבות תחקיר "ידיעות אחרונות", שפורסם כאן לפני כחודשיים, על אודות פרויקט התנ"ך הגרנדיוזי שאומץ על ידי ממשלת ישראל והקמתו בירושלים המזרחית מקודמת על ידה.

בנובמבר 2011 אישרה ממשלת ישראל להקים באזור ירושלים את היכל התנ"ך. בהודעת הגיגית נמסר לתקשורת שהחלטה על הפרויקט, שיחזק את "כור מחצבתו של העם היהודי בישראל ובתפוצות" התקבלה פה אחד, וכי ראש הממשלה נתניהו הביע התלהבות מהמוסד החדש, שעלותו מיליוני שקלים.

בתחקיר נחשף כי המיזם קודם על ידי היזם עמוס רולניק, שנעזר בגלריה של אנשי שמאל - עמוס עון, דויד גרוסמן, סמי מיכאל ואחרים - במסגרת עמותה שייסד. המטרה: להיעזר בתנ"ך כדי "לחבר בין כל קלקי החברה בישראל", לשרר לעולם "חתימה לערכי סובלנות, הבנה הדדית ושלוש" ולשנות בתנופה את השיח של המדינה עם עמי העולם". כזה אחר זה נרתמו ח"כים ושרים לסייע ליוזם המקושר, ובהם ירדו הוותיק בנימין נתניהו. אלא שתחקיר "ידיעות אחרונות" חשף כיצד מיליוני שקלים התגלגלו מהעמותה הציבורית שהקים רולניק אל תשבון החברה הפרטית שלו (רולניק טען בתגובה כי הטענות מופרכות וכי רק הפסיד מהפרויקט).

אחרי שרשם העמותות ערך בדיקה ואיים לפרק את העמותה, נחלץ משרד ראש הממשלה לעזרתו של היזם. במקום ביל הוחלט על שינוי דרמטי: היכל התנ"ך המתוכנן יוקם בעיר דוד שבכפר סילואן, במזרח ירושלים. למיזם גם הצטרפו פרטנרים חדשים: פעילים מאלעד, עמותה ימנית שמתפעלת את האתר בסילואן. בשל הרגישות סביב פעילותה, במשך שנים לא חשפה העמותה את שמות תורמיה. ב-2007, אחרי שרשם העמותות איים שיפעל לפירוקה, היא ביקשה וקיבלה אישור להסתיר את השמות מהציבור.

עד לפרסום ב"ידיעות אחרונות", לאנשי הציבור שנרתמו לפרויקט לא היה מושג על השינוי במיקומו. חלקם הסכימו לכהן

צילומים: נמית שאבי, אלעד גושגורן

סמי מיכאל

דויד גרוסמן

סוף פסקה
תחקיר

תחקיר "ידיעות אחרונות", 31 במאי 2013

בשכונה ובסיכויים האפשריים לפתרון מדיני עתידי בירושלים. על הפנייה לנתניהו התומים נשיא האגודה לזכויות האזרח הסופר סמי מיכאל, הסופר דויד גרוסמן, העיתונאי ירון לונדון, מו"ל "הארץ" עמוס שוקן, אלוף במיל' שלמה גזית ומנכ"ל משרד החוץ לשעבר, אלון ליאל.

בשיחה איתנו השבוע מסביר ליאל, כי "ההנהלה הציבורית לא קיבלה ריווחים שוטפים. נדהמנו לקרוא על ההחלטה המזוהה לקחת פרויקט בסדר גודל כזה, שהוסבר שנועד לקדם שלום, ולמקם אותו באזור שנוי בחלוקת מבחינה בינלאומית. זה רחוק מאוד ממה שהוצג לנו. בסילואן יש 50 אלף תושבים פלסטינים, לצד כמה עשרות משפחות יהודיות שהכניסו מתח בלתי רגיל. כשרולניק פנה אליי, הפרויקט נראה אחרת לגמרי".

"אנו מתנגדים להקמת היכל התנ"ך בשכונת סילואן שבירושלים המזרחית. הקמת היכל נועדה להיות במסגרתו של פארק גדול, חווייתי ונרחב. הקמתו של היכל התנ"ך במתחם בסילואן מנוגדת לחלוטין לרעיון זה, כפי שהובא בפנינו לפני שנים. הקמתו בנפרד מפארק זה גם אינה מתאימה למימוש במיקום שנבחר כעת, המצוי 20 מטרים מחומות העיר העתיקה, ואף מנוגדת לתוכנית המתאר של העיר העתיקה וסביבתה... אם יוקם 'היכל התנ"ך' במקום זה, המבנה המיועד יחסום את המבט אל החומה ויאפיל על סביבתו באופן מנותק ומנוכר".

עוד צוין במסמך, כי "פארק התנ"ך שתוכנן, ובמסגרתו היכל התנ"ך, נועדו גם להיות מוקד משיכה בינלאומי לבני הדתות השונות. החלטת הממשלה להקים את היכל התנ"ך בירושלים בכלל ובסילואן בפרט, תוך שיתוף פעולה עם עמותת 'ימין שמטר' תהייה ייחוד ירושלים המזרחית, תמנע מטרות אלו של הקמת היכל התנ"ך".

בנהלה הציבורית של העמותה רק אחרי שהוסבר להם שהמיזם יסייע לשפר את מעמדה של ישראל בעולם.

"לא מה שהוצג לנו"

השבוע פנו הבכירים שביניהם לראש הממשלה נתניהו במכתב אישי שכותרתו "התנגדות להקמת היכל התנ"ך במתחם קדם שבסילואן", והסבירו שהעברה "מנוגדת לחלוטין" למטרות שלהן הסכימו להירתם ולסייע. עוד הבהירו שהם "מתנגדים נחרצות" למהלך, ו"הופתעו לגלות דרך התקשורת" על השינויים שהוביל משרד ראש הממשלה. "אמנם בעבר פנה אלינו מר עמוס רולניק, מייסדה של העמותה, בבקשה לתמיכתנו העקרונית בפרויקט, אך לזה לא היה ולו דבר עם המיקום השנוי במחלוקת", נכתב במסמך.

עיתון ידיעות אחרונות
תחקירים
הכתובת לחשיפוח
tahkir@yedioth.co.il

"אנו מתנגדים נחרצות להקמת הפרויקט במיקום הנוכחי", צוין במכתב המחאה. בין החותמים: מנכ"ל משרד החוץ לשעבר אלון ליאל, האלוף במיל' שלמה גזית ועמוס שוקן